

सञ्जयोऽप्यहदत्तव दृष्ट्वा राजानमातुरं । तया सर्वाः स्त्रियश्चैव गान्धारी च यशस्विनी । १०
 ततो दीर्घेण कालेन विदुरं वाक्यमब्रवीत् । धृतराष्ट्रो नरश्रेष्ठ मुह्यमानो मुहुर्भुङ्गः । ११
 गच्छन्तु धोषितः सर्वा गान्धारी च यशस्विनी । तथेमे सुहृदः सर्वे भ्रश्यते मे मनो भृशं । १२
 एवमुक्तस्ततः क्षत्ता ताः स्त्रियो भरतर्षभ । विसर्जयामास शनैर्वैपमानाः पुनः पुनः । १३
 निश्चक्रमुत्ततः सर्वास्ताः स्त्रियो भरतर्षभ । सुहृदश्च ततः सर्वे दृष्ट्वा राजानमातुरं । १४
 ततो नरपतिं तन्तु लब्धसंज्ञं परन्तप । अवैवत् सञ्जयो दोनो रोदमानं भृशतुरं । १५
 प्राञ्जलिर्निश्चमन्तश्च तं नरेन्द्रं मुहुर्भुङ्गः । समाश्रययत् क्षत्ता वचसा मधुरेण ह । १६
 इति श्रीमहाभारते शल्यपर्वणि धृतराष्ट्रप्रमोहे प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ १७
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ विसृष्टास्त्रय नारीषु धृतराष्ट्रोऽम्बिकासुतः । विललाप महाराज दुःखादुःखतरं गतः । १८
 सधूममिव निश्चस्य करौ धुन्वन् पुनः पुनः । विचिन्त्य च महाराज ततो वचनमब्रवीत् । १९
 ॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ अहो वत महदुःखं यदहं पाण्डवान् रणे । क्षेमिणश्चाव्ययांश्चैव ततः स्मृतं शृणोमि वै । २०
 वज्रसारमयं नूनं हृदयं सुदृढं मम । यच्छ्रुत्वा निहतान् पुत्रान् दीर्यते न सहस्रधा । २१
 चिन्तयित्वा वयस्तेषां बालक्रीडां च सञ्जय । अद्य श्रुत्वा हतान्पुत्रान् भृशं मे दीर्यते मनः । २२
 अन्धत्वादयि तेषान्तु न मे रूपनिर्दर्शनं । पुत्रस्नेहकृता प्रीतिर्नित्यमेतेषु धारिता । २३
 बालभावमतिक्रान्तान् यौवनस्याश्च तानहं । मध्यप्राप्तांस्तथा श्रुत्वा हृष्ट आसं तदाऽनघ । २४
 तानद्य निहतान् श्रुत्वा हतैश्वर्यान् हतौजसः । न लभे वै कचिच्छान्तिं पुत्राधिभिरभिभुतः । २५
 एह्येहि पुत्र राजेन्द्र ममानायस्य साम्प्रतं । तया हीनो महाबाहो कां नु यास्याम्यहं गतिं । २६
 कथं त्वं पृथिवीपाशांस्त्यक्त्वा तात समागतान् । शेषे विनिहतो भूमौ प्राकृतः कुनृपो यथा । २७
 गतिर्भूत्वा महाराज ज्ञातीनां सुहृदो तथा । अन्धं दृष्ट्वा मां वीर विहाय काभिगच्छसि । २८
 सा कृपा सा च ते प्रीतिः सा च राजन् सुमानिता । कथं विनिहतः पार्थैः संयुगेष्वपराजितः । २९
 को नु मामुत्थितं काले तात तातेति वक्ष्यति । महाराजेति सततं लोकनाथेति चासकृत् । ३०
 परिख्यञ्च च मां कण्ठे स्नेहेनाक्लिन्नलोचनः । अनुशाधीति कौरव्य तत्साधु वद मे वचः । ३१
 ननु नामाहमश्रौषं वचनं तव पुत्रक । भूयसी मम पृथ्वीयं यथा पार्थस्य नो तथा । ३२
 भगदत्तः कृपः शल्य आवन्त्योऽयं जयद्रथः । भूरिश्रवाः शल्यश्चैव सोमदत्तोऽयं वाहिकः । ३३
 अश्वत्थामा च भोजश्च मागधश्च महाबलः । दृढदलश्च काशीशः शकुनिश्चापि शैबलः । ३४
 स्नेच्छाश्च बज्रसाहस्राः शक्राश्च यवनैः सह । सुदर्णिणश्च काम्बोजस्त्रिगर्ताधिपतिस्तथा । ३५
 भीष्मः पितामहश्चैव भारद्वाजोऽयं गौतमः । श्रुतायुश्चाच्युतायुश्च श्रुतायुश्चैव वीर्यवान् । ३६
 जलसन्धोऽयार्थशृङ्गी रालसञ्चायलायुधः । अलम्बुषो महाबाहुः सुबाहुश्च महारथः । ३७
 एते चान्ये च बहवो राजानो राजसत्तम । मदर्थमुद्यताः सर्वे प्राणास्त्यक्त्वा महारणे । ३८
 तेषां मध्ये स्थितो युद्धे भ्रातृभिः परिवारितः । योधबिभ्याम्यहं पार्थान् पाञ्चालांश्चैव सर्वशः । ३९